

HİBRİT
KİTAP

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI AKADEMİ GİRİŞ SINAVI

MEB • AGS

KONU ANLATIMLI

EĞİTİMİN TEMELLERİ

TEMEL KAVRAMLAR
EĞİTİMİN AMACI VE İŞLEVLERİ
EĞİTİMİN KURAMSAL TEMELLERİ
EĞİTİM VE ÖĞRETİMDE ETİK
EĞİTİM VE ÖĞRETİM TEKNOLOJİLERİ

e-Kitaba ve video derslere
erişebilmek için
QR kodu okutunuz.

Fiziksel Kitap

HİBRİT
KİTAP

e-Kitap

Video Ders Hediyeli

PEGEM AKADEMİ

Komisyon

MEB-AGS EĞİTİMİN TEMELLERİ

ISBN 978-625-6140-79-0

Kitapta yer alan bölümlerin tüm sorumluluğu yazarlarına aittir.

© Pegem Akademi

Bu kitabın basım, yayım ve satış hakları Pegem Akademi Yay. Eğt. Dan. Hizm. Tic. A.Ş.'ye aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri, kapak tasarımı; mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kayıt ya da başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz ve dağıtılamaz. Bu kitap, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır. Okuyucularımızın bandrolü olmayan kitaplar hakkında yayineimize bilgi vermesini ve bandrolsüz yayınları satın almasını diliyoruz.

I. Baskı: 2025, Ankara

Proje-Yayın: Pegem
Dizgi-Grafik Tasarım: İlknur Öztürk
Kapak Tasarımı: Pegem

İletişim

Pegem Akademi: Shira Ticaret Merkezi, Macun Mahallesi 204 Cad.

No: 141/33, Yenimahalle/Ankara

Yayınevi: 0312 430 67 50

Dağıtım: 0312 434 54 24

Hazırlık Kursları: 0312 419 05 60

İnternet: www.pegem.net

E-ileti: yayinevi@pegem.net

WhatsApp Hattı: 0538 594 92 40

Baskı: Ankara Özgür Matbaacılık
1250. Cad. No: 25 Ostim Yenimahalle/Ankara

Yayıncı Sertifika No: 51818

Matbaa Sertifika No: 46821

Değerli Okuyucularımız,

MEB-AGS Eğitimin Temelleri kapsamındaki konulara çalışmak ve soruları çözmek için gerekli bilgi, beceri ve teknikleri edinme ve geliştirme sürecinde siz değerli okuyucularımıza kılavuz olarak hazırlanmıştır.

Kitabın hazırlanış sürecinde, sınav kapsamındaki temel alanlarda kapsamlı alanyazın taraması yapılmış, bu kitabın gerek MEB-AGS gerekse gelecekteki meslek hayatınızda ihtiyacınızı maksimum derecede karşılayacak bir başucu kitabı niteliğinde olması hedeflenmiştir.

Detaylı, güncel ve anlaşılır bir dilde yazılan konu anlatımları, her ünite içeriği ÖSYM formatına uygun, çözümlü test sorularıyla pekiştirilmiştir. Ayrıca konu anlatımlarında verilen bilgi ve çözüm tekniklerine ek olarak uyarı kutucuklarıyla önemli konulara dikkat çekilmiştir.

Yoğun bir araştırma ve çalışma sürecinde hazırlanmış olan bu kitapla ilgili görüş ve önerilerinizi yayinevi@pegem.net adresine e-posta yoluyla ya da **0538 594 92 40** numaralı telefona WhatsApp üzerinden iletmeniz yeterli olacaktır.

Geleceğimizi güvenle emanet ettiğimiz siz değerli öğretmenlerimizin hizmet öncesi ve hizmet içi eğitimlerine katkıda bulunabilmek ümidiyle...

Pegem Akademi

TÜM KİTAPLAR YANINDA; CEPTE, TABLETTE VE MASANDA Hibrit kitaplarda kullanıcılar;

- 1 Kitabın dijital formatına erişim sağlayabilir.
- 2 Kitabın bölümleri altında video derslere erişim sağlayabilir.
- 3 Konu sonu testlerini çözebilir.

Detaylı anlatım için QR kodu okutunuz.

Pegem Kampüs web sitesi üzerinden aktivasyon kodunuzu aktif edebilmek ve içeriklere erişebilmek için aşağıdaki adımları takip ediniz:

Mevcut tarayıcınızın adres çubuğuna arti.pegemkampus.com yazarak web sitemiz üzerinden üyeliğinizi gerçekleştirebilirsiniz.

Üyelik bilgileriniz ile giriş yaptıktan sonra sol menüde yer alan “Aktivasyonlarım” sekmesine girerek kodunuzu aktif edebilirsiniz.

Aktivasyon işleminizi tamamladıktan sonra menüde aktif hâle gelen “Ölçme İstasyonu” sekmesine tıklayarak içeriklere ulaşabilirsiniz.

Aktivasyon kodu kitabınızın ilk sayfasında yer almaktadır.
Aktivasyon kodu ile aktif ettiğiniz hibrit kitaba erişim 31.08.2025 tarihine kadar geçerlidir.

Video dersler 17.02.2025 tarihinde yayında olacaktır.

Pegem Kampüs İletişim Hattı
0312 418 51 55

1. Bölüm

Temel Kavramlar	1
Eğitim nedir?	1
Eğitim türleri.....	2
Formel eğitim	2
Örgün eğitim	3
Yaygın eğitim	3
İnformel eğitim	6
Eğitim- kültür ilişkisi	6
Kültürleme.....	6
Kültürlenme	7
Kültürleşme	7
Zoraki kültürleşme	7
Kasıtlı kültürleşme	7
Gelişigüzel kültürleşme	7
Bir sistem olarak eğitim	8
Sosyalleşme	10
Öğretim.....	10
Eğitim programları.....	10
Program geliştirme.....	11
Öğretim programı.....	11
Ders programı.....	11
Örtük program.....	11
Çözümlü test	12
Cevaplı test	15

2. Bölüm

Eğitimin Amaç ve İşlevleri	18
Eğitimin diğer bilimlerle ilişkisi	18
Eğitimin Temel Amaç	19
Eğitimin işlevleri	19
Eğitimin Toplumsal İşlevleri	21
Eğitimin Bireysel İşlevleri.....	22
Eğitimin Siyasal İşlevleri	22
Eğitimin Ekonomik İşlevleri.....	22
Eğitimin Gizli İşlevleri.....	23
Küreselleşme ve eğitim.....	24
Çözümlü test	27
Cevaplı test	34

3. Bölüm

Eğitimin Tarihsel Temelleri	38
Eski toplumlarda eğitim	38
İlk Çağ'da eğitim	38
Orta Çağ'da eğitim	40
Eski Türklerde Eğitim.....	41
İslamiyet Öncesi Türklerde Eğitim	41
İslamiyet Sonrası Türklerde Eğitim.....	42
Selçuklu Devleti Döneminde Eğitim.....	43
Yeni Çağ'da Eğitim.....	43
Osmanlı İmparatorluğu'nda Eğitim.....	44
Türkiye Cumhuriyeti'nde Eğitimle ilgili	
Yasal Belirleyiciler	47
Eğitim Devrimleri	47
Çözümlü test	49
Cevaplı test	55

4. Bölüm

Eğitimin Sosyal- Kültürel Temelleri	59
Sosyalleşme ve Toplum	59
Kültür	60
Akran Grubu	62
Eğitim ve Hukuk.....	63
Eğitim ve Sosyal Olgular.....	63
Eğitim ve Sosyal Sorumluluk.....	64
Eğitim ve Sosyal Kontrol.....	64
Eğitim ve Demografi.....	64
Çözümlü test	66
Cevaplı test	72

5. Bölüm

Eğitimin Psikolojik Temelleri	77
Psikolojinin alt dalları.....	77
Gelişim psikolojisi	78
Gelişimi Etkileyen Faktörler	79
Gelişim ilkeleri.....	79
Biyolojik gelişim	80
Gelişim görevleri.....	81
Bilişsel gelişim.....	83
Ahlak gelişimi	84
Kişilik gelişimi	85
Öğrenme Psikolojisi.....	88
Öğrenme-öğretme teorileri.....	88
Öğrenmeyi Etkileyen Faktörler	92
Çözümlü test-1	94
Çözümlü test 2	103

6. Bölüm

Eğitimin Ekonomik Temelleri	112
Gelişmekte Olan Ülkelerde Eğitim Planlamasını Gerektiren Nedenler.....	112
Çeşitli Eğitim Planlaması Modelleri.....	113
Eğitimin Bireysel ve Toplumsal Getirileri.....	114
Eğitimin Maliyeti.....	115
Eğitim Talebi ve Eğitim Arzı.....	116
Eğitimin Dışsallıkları.....	117
Eğitim ve Verimlilik.....	118
Çözümlü test	119
Cevaplı test	126

7. Bölüm

Eğitimin Felsefi Temelleri	130
Felsefe-Bilim İlişkisi.....	131
Eğitim-Felsefe İlişkisi.....	132
Genel Felsefi Akımlar ve Eğitim Programları.....	133
İdealizm.....	133
Realizm (Gerçekçilik).....	134
Pragmatizm (Yararlılık).....	134
Varoluşçuluk.....	134
Eğitim Felsefeleri.....	135
Daimicilik.....	135
Esasicilik.....	135
İlerlemecilik.....	136
Yeniden kurmacılık.....	137
Türk Eğitim Sistemi'nin Dayandığı Eğitim Felsefesi Akımları.....	138
Çözümlü test	139
Cevaplı test	145

8. Bölüm

Eğitimin Politik Temelleri	149
Politika ve Eğitim.....	149
Eğitim Politikaları.....	149
Politik Sistemler ve Eğitim.....	150
Siyasal Kurum ve Eğitim.....	150
Politika Oluşturma Aracı Olarak	
Milli Eğitim Şuraları.....	151
AB Sürecinde Türkiye'de Eğitim Politikaları.....	152
Orta Vadeli Programlarda Eğitim Politikaları.....	152
Çözümlü test	155
Cevaplı test	161

9. Bölüm

Eğitimin Hukuksal Temelleri	165
Eğitimin Yasal Dayanağı.....	166
İnsan Hakları Evrensel Bildirgesinde Eğitim.....	166
Çocuk Hakları Sözleşmesinde Eğitim.....	167
Türk Anayasalarında Eğitim.....	167
Kanuni Esasi.....	168
Teşkilat-ı Esasiye.....	168
1961 Anayasası.....	168
1982 Anayasası.....	168
Milli Eğitimle İlgili Bazı Yasalar.....	169
Tevhid-i Tedrisat Kanunu.....	169
Milli Eğitim Temel Kanunu.....	169
Türk Milli Eğitimin Amaçları.....	172
Milli Eğitimin Temel İlkeleri.....	172
Çözümlü Test	174
Cevaplı Test	181

10. Bölüm

Eğitim Öğretim Teknolojileri	185
Hedeflerin Aşamalı Sınıflandırılması.....	185
Yaşantı Konisi.....	185
Öğretim Araç- Gereçlerinin Sınıflandırılması.....	187
Öğretim Araçlarının Seçimi ve hazırlanmasını Etkileyen Faktörler.....	188
Materyal Tasarlanma Sürecindeki İşlem Basamakları.....	188
Materyal Tasarım İlkeleri ve Özellikleri.....	188
Görsel Tasarım Öğeleri ve Özellikleri.....	190
Görsel Tasarım Türleri ve Örnekleri.....	191
Grafik türleri.....	195
Yazılı Materyal Hazırlama İlkeleri.....	195
Yansı Sunumu Hazırlama İlkeleri.....	196
Öğretim Materyallerinin Değerlendirilmesi.....	197
Bilgisayar Destekli Öğretim Materyalleri.....	198
Teknoloji Destekli Eğitime Yönelik Materyal/Teknikler.....	199
Öğretmen Eğitiminde Güncel Konular.....	200
İletişim ve Öğretmen.....	202
Çözümlü test	204
Cevaplı test	215
Üst düzey düşünme becerileri.....	220
Eleştirel Düşünme.....	220
Yaratıcı Düşünme.....	221
21. Yüzyılda 6C Becerileri.....	221

Yansıtıcı Düşünme	222
Metabolişsel Düşünme.....	222
Uluslararası Belgelerde 21. Yüzyıl Becerileri.....	223
21. Yüzyıl Becerileri İçin Ortaklık Projesi - P21.....	223
Yapılandırıcılık	225
Çoklu zeka.....	226
Proje Tabanlı Öğrenme	227
Probleme Dayalı Öğrenme.....	228
Aktif Öğrenme.....	229
İş birliğine Dayalı Öğrenme Modeli	230
Kuantum Modeli.....	230
Süreç Temelli Öğrenme	231
Beyin Temelli Öğrenme	231
Esnek Öğrenme.....	232
İnternet Tabanlı Öğrenme.....	232
Uzaktan Eğitim.....	233
E-Öğrenme.....	233
Harmanlanmış(Karma) Eğitim.....	234
Yaşam Boyu Öğrenme.....	234
Ters- Yüz Öğrenme	235
Farklılaştırılmış Öğretim	239
Çözümlü test	240
Cevaplı test	246

II. Bölüm

Eğitim ve Öğretimde Etik	250
Etik nedir.....	250
Ahlak Nedir	251
Meslek Etiği Nedir.....	252
Meslek Etiğinde Yaklaşımlar	253
Etik Türleri.....	254
Etik Sistemleri	255
Etik Kuramları.....	256
Davranışın Etik Açısından Yargılanması.....	258
Etik ilkeler.....	259
Etik dışı Davranışlar	262
Öğretmenlik Meslek Etiği.....	264
Eğitim Yöneticileri ve Etik.....	266
Ülkemizde Etiğe İlişkin Kurumsal Yapı.....	267
Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri İle Başvuru Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik.....	268
Çözümlü Test	273
Cevaplı test	276

12. Bölüm

Eğitim Mekanlarının Planlanması	280
Eğitim Yapılarında Yer Seçimi	280
Eğitim Araçlarının Ergonomik Kullanımındaki Önemli Noktalar	283
Sınıf Yönetimi.....	284
Sınıf Yönetiminin Amaçları.....	284
Sınıf Yönetimini Etkileyen Faktörler	284
Sınıf yönetiminin Boyutları.....	285
Sınıf Yerleşim Düzeni.....	286
Sınıf Yönetiminin Yapısal Özellikleri	290
Sınıf Yöneticisi Olarak Öğretmen Özellikleri	291
Sınıf İçi İletişimde İstenmeyen Öğretmen Davranışları.....	291
İstenmeyen Davranışları Engelleyen Tutumlar.....	292
Sınıf Kurallarının Oluşturulması Ve Öğretilmesi.....	294
Ailelerle İletişim Kurma Teknikleri ve Yolları	295
Çözümlü Test	300
Cevaplı Test	308
Kaynakça	313

Eğitimle İlgili Temel Kavramlar

Eğitimin birçok tanımı yapılabilir. Bununla birlikte yaygın olarak tercih edilen tanımı şu şekildedir:

Eğitim; bireyin davranışlarında kendi yaşantıları ve kasıtlı kültürlenme yoluyla istendik davranış değişikliği meydana getirme sürecidir.

Eğitim, yeni neslin sosyal yaşayış sürecinde onlar için gereken bilgi, beceri ve anlayışları elde etmelerine ve kişiliklerini geliştirmelerine yardım eden etkinlikler sürecidir.

Tanımda geçen kritik kavramlar

Eğitim;

- ✓ Yaşam boyu devam eden bir süreçtir.
- ✓ Davranışlarda **değişiklik** meydana getirir.
- ✓ Davranış değişiklikleri **yaşantı yoluyla** gerçekleşmektedir.
- ✓ Bu değişikliklerin **istendik (beklentilere ve hedeflere uygun)** olması istenir ve beklenir; ancak istenmedik davranışlar da oluşabilir.
- ✓ Eğitim **kasıtlı (planlı ve programlı)** olabileceği gibi gelişigüzel de olabilir. Kasıtlı olarak yapılan eğitime **formel**, gelişigüzel gerçekleşen eğitime **informel** eğitim denilir.
- ✓ Eğitim, bireyi **kültürleme** sürecidir.
- ✓ Okullardaki öğrenmelerle sınırlı değildir.
- ✓ Sosyal hayata hazırlamak için yetişkinler tarafından yeni yetişenlere yapılan bir etkidir.
- ✓ Yeni yetişen kuşakların toplumsal hayata hazırlanırken gerekli bilgi, beceri ve kişilik kazanmalarıdır.
- ✓ Olgunlaşmaları için çocuk ve gençlere yardım etmektir.
- ✓ Toplumu ayakta tutabilmek için toplumda geçerlikte olan kural ve değerlerin yetişmekte olan nesle aktarılmasıdır.
- ✓ Toplumun kültürel muhtevasını kuşaktan kuşağa aktaran bir süreçtir.
- ✓ Bireysel ve toplumsal gelişmeyi sağlayan bir süreçtir.

Örnek Soru

Eğitim, bireyin davranışında yaşantıları yoluyla istendik değişimler oluşturma sürecidir.

Bu tanımda, "istendik" sözcüğü ile anlatılmak istenen temel koşul aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Eğitimin hedefleriyle ilgili olma
- B) Bireyin hedefleriyle ilgili olma
- C) Güncel gereksinimleri karşılama
- D) Bireye ekonomik güç kazandırma
- E) Toplumda dayanışmayı artırma

Çözüm: "İstendik değişimler"den kasıt eğitimin hedefleri ile ilgilidir. Eğitim hedefleri, bireylere kazandırılacak istendik nitelikteki bilgi, beceri, tutum ve alışkanlıkları kapsar.

Cevap A

Etkileme Süreci Olarak Eğitim: Bu açıdan eğitimle ilgili geniş ve dar anlamda tanımlar yapılmaktadır.

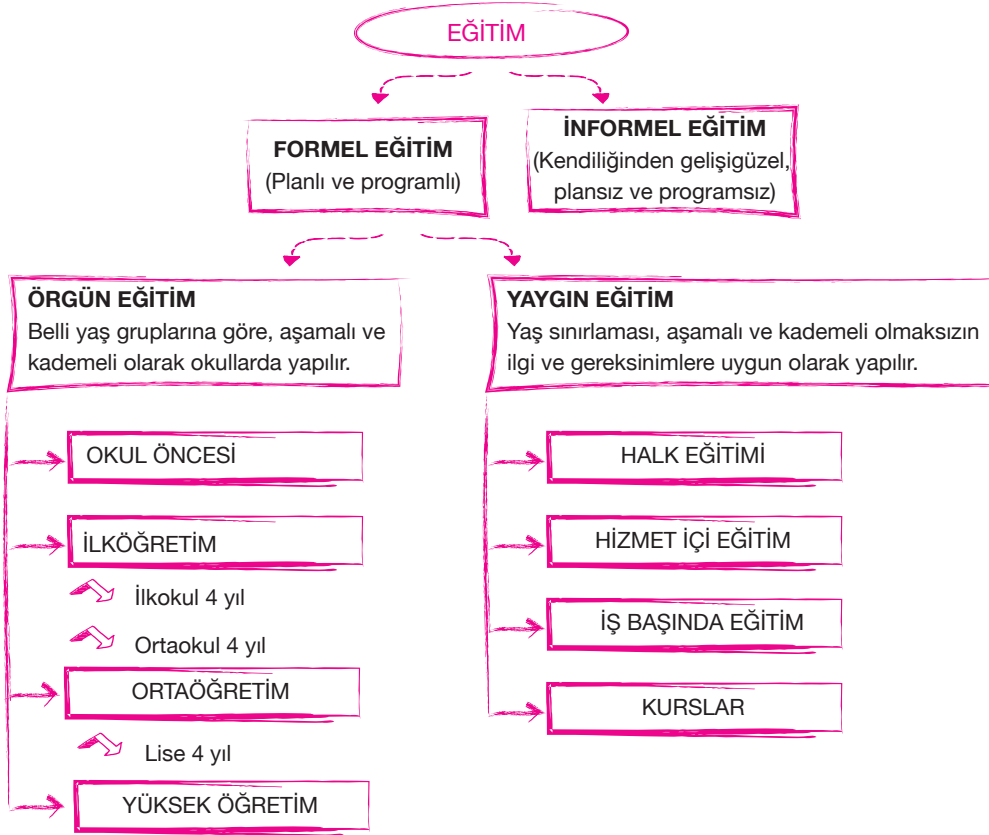
Geniş anlamda eğitim, bireyin içinde yer aldığı çevrede, kendisi dışındaki bütün olup bitenlerin, nesnelere, kurumların ve bireylerin, onun üzerindeki zihinsel, duygusal, sosyal yönlerden etkilerini ifade eder. Bu etki, iyi ya da kötü yönde olabilir.

Dar anlamda eğitim ise, birey üzerinde kasıtlı ve amaçlı bir biçimde gerçekleştirilen etkileme süreci olarak görülür. Bu etkileme, zihinsel (bilişsel), duygusal (duyuşsal) ve devinimsel (psikomotor) düzeylerde, bireyde istenilen yönde bir değişim oluşturmaya amaçlar.

Süreç ve Sonuç Olarak Eğitim: Eğitim, hem bir faaliyet hem de bu faaliyetin sonucunu ifade eder. Buna göre eğitim, bir süreç ya da bu sürecin sonunda ortaya çıkan bir ürün/kazanım/müktesebat olarak ele alınır.

Nesnel ve Öznel Açılardan Eğitim: Eğitimle ilgili tanımlar, bir başka açıdan yine iki grupta toplanabilir. Birinci grup tanımlarda eğitim, daha genel ve nesnel açıdan ele alınmakta, içerik söz konusu edilmeyerek ve herhangi bir işlev yüklenmeyerek değerden bağımsız bir süreç olarak tanımlanmaktadır. Selahattin Ertürk'e göre eğitim, bireyin davranışlarında kendi yaşantısı yoluyla istendik yönde değişim meydana getirme süreci olarak tanımlanır. Bu tanımda davranış, bireyde gözlemlenen eylem, bilgi, beceri ve tutumları ifade ederken yaşantı kavramı bireyin çevreyle etkileşimini istendik kavramı ise davranışların belli bir amaç doğrultusunda belli bir hedefe yönelik olmasını ifade etmektedir.

Eğitim Türleri

Formel Eğitim (Kasıtlı Eğitim)

- ✓ Belli bir amaçla belirli bir program ve plan dahilinde okullarda gerçekleşen bir eğitimidir.
- ✓ Belli amaçlar dahilinde yapılır.
- ✓ Önceden tasarlanmış programlara göre uygulanır.
- ✓ Eğitim kurumlarında uygulanır.
- ✓ Öğretim yoluyla gerçekleştirilir.
- ✓ Eğitim süreci öğretmen tarafından planlanır, uygulanır ve izlenir.
- ✓ Özel ve kontrollü bir çevrede ya da ortamda yürütülür.
- ✓ Yapılandırılmış ve sınırlandırılmış zaman dilimlerinde (bir ders saati, bir öğretim dönemi, öğrenim süresi gibi) yapılır.
- ✓ Sürecin belli aşamalarında ve sonunda değerlendirilir.
- ✓ Formel eğitim, örgün ve yaygın eğitim kurumlarında yapılır.
- ✓ Eğitimi tamamlayanlara eğitim belgesi verilir.

Formel ve İnfornel Eğitim: Formel eğitim, belirli plan, program ve sürelerle bağlı olarak gerçekleştirilen eğitimidir. Eğitim, aile, okul, işyeri gibi pek çok kurum ve örgütte, hayatın çeşitli alanlarında söz konusudur. Ancak, eğitim denince akla ilk gelen yerlerden biri okuldur.

Formel eğitim, önceden hazırlanmış eğitim programlarına bağlı olarak gerçekleştirilen planlı eğitim etkinlikleridir. Okul, genel olarak formel eğitimin gerçekleştirildiği bir yerdir. Ancak eğitim, okulla ve formel eğitimle sınırlı değildir. Okul içinde ve dışında, hayatın çeşitli alanlarında bir de infornel eğitim söz konusudur.

İnfornel eğitim, belirli bir plan ve programa bağlı olmaksızın kendiliğinden gerçekleşen eğitimi ifade eder. Bu eğitim, okulda, ailede, akran ve arkadaş grupları içinde, medya aracılığıyla, okuma, dinleme, gözleme, taklit gibi çeşitli yollarla gerçekleşir.

Örgün Eğitim

- ✓ Bireylerin yaşama atılmadan, iş ve meslek kollarında çalışmadan önce okul ya da okul niteliği taşıyan yerlerde, genel ve özel bilgi, beceriler bakımından yetişmelerini sağlamak amacıyla belirli yasalara göre düzenlenen eğitimidir.
- ✓ Belli yaş gruplarına göre düzenlenir. Öğrenci grubu, yaş ve hazır oluş bakımından aşağı yukarı homojen yapıdadır.
- ✓ Belli eğitim, öğretim ve ders programları çerçevesinde yürütülür.
- ✓ Aşamalı ve kademelidir. Örgün eğitim kurumları arası geçişler bir önceki örgün eğitim kurumundaki öğrenim süresini başarıyla tamamlamaya bağlıdır. Örgün eğitim kurumları; okul öncesi, ilköğretim, ortaöğretim ve yükseköğretim kurumları olarak yapılandırılmıştır.
- ✓ Her örgün eğitim kurumunun temel görevi bireyleri hayata ve bir üst örgün eğitim kurumuna hazırlamaktır. Bazı örgün eğitim kurumları temel bilgi ve becerilerin kazanılmasına ve gelişimin desteklenmesine odaklanırken (okul öncesi ve ilkokul, ortaokul kurumları gibi), bazıları da iş ve meslek kollarında çalışmadan önce gerekli mesleki becerileri kazandırıcı hizmet öncesi eğitim vermektedir.

Örgün ve Yaygın Eğitim: Örgün eğitim, okul gibi yapılar içinde belirli yaş gruplarına ve sürelerle bağlı olarak gerçekleştirilen eğitimi ifade eder. Örgün eğitim, çeşitli kademelerden oluşur. Bu kademeler; okulöncesi eğitim, ilkokul, ortaokul, lise ve yükseköğretim kademeleridir.

Yaygın eğitim, örgün eğitim dışında gerçekleşen, halk eğitimi, yetişkin eğitimi, okul dışı eğitim, işbaşı eğitim gibi çeşitli biçimlerde adlandırılan eğitim faaliyetlerini kapsar. Bu eğitimin hedef kitlesi örgün eğitimden daha geniştir.

Yaygın Eğitim

- ✓ Örgün eğitim dışında kalan ve yanında düzenlenen planlı ve programlı eğitim faaliyetleridir.
- ✓ Örgün eğitim olanaklarından hiç yararlanmamış olanlara, gittikleri okullardan erken ayrılanlara ya da örgün eğitim kurumlarına devam etmekte olanlara ve meslek dallarında daha yeterli duruma gelmek isteyenlere uygulanan eğitimidir. Örgün eğitime hiç gitmeden, örgün eğitim devam ederken ya da örgün eğitim süreçleri tamamlandıktan sonra yaygın eğitimden yararlanılabilir.
- ✓ Devamlılık gösterme zorunluluğu yoktur.
- ✓ Yaş sınırlaması, aşamalılık ve ön koşulluk ilişkisi taşımaz.
- ✓ Yaygın eğitim sürecine katılanlar genellikle yaş ve hazır oluş düzeyleri bakımından heterojenlik gösterir.
- ✓ Yaygın eğitim halk eğitimi, çeşitli kurslar, hizmet içi eğitim ve işbaşında eğitim şeklinde yapılan eğitimidir.
- ✓ Okuma-yazma ve temel bilgiler kazandırmadan, mesleki bilgi ve beceri kazandırma, kişisel gelişmeyi sağlama ve toplumsallaşmayı sağlama, örgün eğitimi destekleme ve tamamlama yanında, yaşam boyu öğrenmeyi destekleme ve geliştirmeye kadar uzanan geniş bir amaç yelpazesi vardır.

NOT

İleri Eğitim (Advanced Education):

Bireylerin mevcut bilgi ve becerilerini daha üst seviyeye taşımak amacıyla düzenlenen bir eğitim türüdür. Genellikle uzmanlık gerektiren alanlarda, ileri düzeyde beceriler kazandırmayı hedefler. Bu tür eğitimler, bireylerin kariyerlerinde ilerlemelerini sağlamak, daha karmaşık görev ve sorumluluklara hazırlamak için düzenlenir.

Amaç: Uzmanlık seviyesini artırmak.

Örnek: Bir mühendis için ileri düzey yazılım eğitimleri

2. İlave Eğitim (Supplementary Education):

Bireylerin mevcut bilgilerine ek olarak, iş veya özel yaşamlarında ihtiyaç duyacakları ek bilgi ve beceriler kazandırmayı hedefler. Bu eğitim türü genellikle bir alanı tamamlayıcı ya da destekleyici bilgi sunar.

Amaç: Mevcut bilgiyi genişletmek ve tamamlamak.

Örnek: Bir muhasebecinin vergi mevzuatı eğitimi alması

3. Yeniden Eğitim (Retraining):

Bireylerin mevcut meslekleri dışında bir alanda yeni bilgi ve beceriler kazanmalarını sağlayan eğitim türüdür. Genellikle kariyer değişikliği, sektörel dönüşüm veya teknolojik değişim gibi durumlarda ihtiyaç duyulur.

Amaç: Yeni bir alanda uzmanlaşmak ve meslek değiştirmek.

Örnek: Bir fabrika işçisinin dijital pazarlama eğitimi alarak yeni bir sektöre geçiş yapması

Karşılaştırma**Eğitim Türü Amacı Örnek Kullanım Alanları**

- İleri Eğitim Mevcut becerileri daha ileri seviyeye taşımak Uzmanlık gerektiren mesleklerde yüksek bilgi düzeyi
- İlave Eğitim Mevcut bilgilere ek katkılar sağlamak Mevcut meslek bilgilerini tamamlamak veya genişletmek
- Yeniden Eğitim Yeni bir meslek veya alan için bilgi kazandırmak Kariyer değişikliği, teknolojik dönüşüme uyum sağlama

Yaygın Eğitim Türleri

Halk Eğitimi	Çeşitli kurslar yoluyla (bu kurslar resmî ve özel olabilir) okuma-yazma ve temel bilgiler kazandırma, mesleki bilgi ve beceri kazandırma kişisel gelişmeyi ve toplumsallaşmayı sağlama amacıyla yapılan eğitimidir. Yaşam boyu eğitimi destekler.
Hizmet İçi Eğitim	Bir bireyin hizmet öncesi eğitimi bitirip bir hizmete girmesi ve hizmet vermeye başlaması eğitimin bittiği anlamına gelmez. Bireyin hizmette bulunduğu süre içerisinde o hizmete yönelik olarak aldığı eğitime hizmet içi eğitim denir. Hizmet içi eğitim, bireyler alanları dışında istihdam edildiklerinde, bu alanda yeterli hâle gelmeleri, hizmet öncesi dönemde aldıkları bilgilerin hizmet için yetmemesi, değişmesi ya da yeni gelişmelerin olması durumlarında gereken bir eğitimidir. Eğitim bireylerin istihdam edildikleri kurum tarafından verilmekte ya da sağlanmaktadır.
İşbaşında eğitim	Hizmet içi eğitimin türlerinden biridir. Bu eğitim türünde, eğitimin, bireylerin işi bırakıp belli bir eğitim merkezine alınmaları ya da işi ile ilgili eğitimin model, maket ya da benzetişim üzerinde verilmesi gerekmez. Bu eğitimde bireyler çalışma ortamında, ofiste, atölyede, makine başında eğitilirler. Özellikle beceri gerektiren işlerde çalışacak ya da çalışmakta olan personeli işin getirdiği nitelikte yetiştirmek amacıyla en yaygın bir biçimde kullanılmaktadır. Örneğin mesleğe yeni atanan aday öğretmenlerin eğitim denetmenlerince çalıştıkları okulda ve sınıfta yetiştirilmeleri.
Uzaktan Eğitim	Temel eğitim kapsamındaki açık okullar, açık öğretim lisesi, mesleki teknik açık öğretim okulu, açık öğretim fakülteleri de, özellikleri incelendiğinde yaygın eğitim mantığına daha yakındır; ancak bu eğitim türünün aşamalılık, uzun sürelilik, diplomaya dönüklük özellikleri onun örgün eğitime benzeyen yönleridir.

MEB-AGS ÖABT Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi / İmam Hatip Lisesi Meslek Dersleri Öğretmenliği Tamamı Çözümlü Soru Bankası

KOMİSYON

ISBN 978-625-6128-10-1

Kitapta yer alan bölümlerin tüm sorumluluğu yazarlarına aittir.

© Pegem Akademi

Bu kitabın basım, yayım ve satış hakları Pegem Akademi Yay. Eğt. Dan. Hizm. Tic. AŞ'ye aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri, kapak tasarımı; mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kayıt ya da başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz ve dağıtılamaz. Bu kitap, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır. Okuyucularımızın bandrolü olmayan kitaplar hakkında yayineimize bilgi vermesini ve bandrolsüz yayınları satın almamasını diliyoruz.

1. Baskı: 2024, Ankara

Pegem Akademi: Shira Ticaret Merkezi, Macun Mahallesi 204 Cad. No: 141/33, Yenimahalle/Ankara

Yayınevi: 0312 430 67 50 / Dağıtım: 0312 434 54 24 / WhatsApp Hattı: 0538 594 92 40

Hazırlık Kursları: 0312 419 05 60

İnternet: www.pegem.net / E-ileti: pegem@pegem.net

Proje-Yayın: Pegem
Dizgi-Grafik Tasarım: Gülnur Öcalan
Kapak Tasarımı: Pegem

Baskı: Vadi Grafik Tasarım ve Reklamcılık Ltd. Şti.
İvedik Org. San. 1420. Cad. No: 58/1
Yenimahalle/ANKARA

Yayıncı Sertifika No: 51818
Matbaa Sertifika No: 47479

TÜM KİTAPLAR YANINDA; CEPTE, TABLETTE VE MASANDA Hibrit kitaplarda kullanıcılar;

- 1 Kitabın dijital formatına erişim sağlayabilir.
- 2 Testleri çözebilir.
- 3 Çözümleri görüntüleyebilir.

Detaylı anlatım için
QR kodu okutunuz.

Pegem Kampüs web sitesi üzerinden aktivasyon kodunuzu aktif edebilmek ve içeriklere erişebilmek için aşağıdaki adımları takip ediniz:

1. Adım
Mevcut tarayıcınızın adres çubuğuna arti.pegemkampus.com yazarak web sitemiz üzerinden üyeliğinizi gerçekleştirebilirsiniz.

2. Adım
Üyelik bilgileriniz ile giriş yaptıktan sonra sol menüde yer alan "Aktivasyonlarım" sekmesine girerek kodunuzu aktif edebilirsiniz.

3. Adım
Aktivasyon işleminizi tamamladıktan sonra menüde aktif hâle gelen "Ölçme İstasyonu" sekmesine tıklayarak içeriklere ulaşabilirsiniz.

Aktivasyon kodu kitabınızın ilk sayfasında yer almaktadır.
Aktivasyon kodu ile aktif ettiğiniz hibrit kitaba erişim 31.08.2025 tarihine kadar geçerlidir.

Pegem Kampüs İletişim Hattı
0312 418 51 55

Sevgili Okuyucularımız,

Bu kitap, MEB-AGS/ ÖABT Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğretmenliği Alan Bilgisi Testi ve İmam Hatip Lisesi Meslek Dersleri Öğretmenliği kapsamındaki soruları çözmek için gerekli bilgi, beceri ve teknikleri edinmeniz ve soruları kolaylıkla çözebilmeniz amacıyla farklı soru çeşitleri ile kendinizi geliştirmeniz sürecinde siz değerli okuyucularımıza kılavuzluk etmek için hazırlanmıştır.

Kitabın hazırlık aşamasında, sınav kapsamındaki temel alanlarda kapsamlı alanyazın taraması yapılmış, bu kitabın gerek MEB-AGS ÖABT’de gerekse gelecekteki meslek hayatınızda ihtiyacınızı maksimum derecede karşılayacak şekilde ve MEB-AGS ÖABT’de çıkan ve çıkacak sorularla paralel sorular içerecek nitelikte olması hedeflenmiştir.

On beş bölümden oluşan kitabımızda, her biri ayrı konu başlıklarından oluşan toplamda 56 test bulunmaktadır. Detaylı, güncel ve anlaşılır bir dilde yazılan çözümlü anlatımları ve açıklamaları ile bu özgün sorular, MEB-AGS ÖABT’de çıkacak sorularla konu ve tarz itibarıyla birebir örtüşmektedir. Ayrıca kitabımızda, testlerin karışık değil de konu başlıklarıyla ayrı ayrı verilmiş olması, hangi konuda eksikliğinizi olduğunu görmenizi ve konu anlatımlı kitabımıza başvurarak bu eksiklerinizi tamamlamanızı sağlayacak ve size yol gösterecektir.

Yoğun bir araştırma ve çalışma süreci ile hazırlanmış olan bu kitaba ilişkin sorularınızı pegem@pegem.net adresine e-posta yoluyla ya da **0538 594 92 40** numarasına WhatsApp üzerinden iletmeniz yeterli olacaktır.

Geleceğimizi güvenle emanet ettiğimiz siz değerli öğretmenlerimizin hizmet öncesi ve hizmet içi eğitimlerinde katkıda bulunabilmek ümidiyle...

Başarılar...

Kitabın içeriği, MEB’in yapacağı program değişikliği veya buna bağlı olarak ÖSYM’nin sınav içeriğinde yapacağı değişiklik durumunda kitabın dijital hâlinde (aktivasyon geçerlilik süresince) güncellenerek siz değerli adaylara sunulur.

Kur'an-ı Kerim, Tecvid ve Tefsir	1
Hadis ve Hadis Usulü.....	41
Fıkıh - İslam Hukuku ve İbadet Esasları	63
Kelam / İslam İnanç Esasları	105
İslam Mezhepleri ve Akımları	117
İslam Tarihi	131
İslam Kültür ve Medeniyeti	150
İslam Sanat ve Estetiği	156
İslam Ahlakı.....	179
İslam Felsefesi	193
Din Felsefesi	207
Din Sosyolojisi	221
Din Psikolojisi	235
Din Eğitimi	254
Dinler Tarihi.....	271
Cevap Anahtarı.....	322

TEST I

1.

- I. Kufe rey mektebinin kurucusudur.
- II. Kur'an ceminde komisyon başkanıdır.
- III. Kur'an ceminde Mushaf adını veren sahabidir.
- IV. Tevbe son iki ayetinin mushafa ilavesinde şahitlik eden sahabidir.

Verilenlerden hangisi Abdullah b. Mes'ud ile ilgili doğru bir bilgidir?

- A) I ve II B) II ve IV C) I ve III
D) Yalnız I E) I, III ve IV

2. Hz. Ömer'den (ra) rivayet edildiği üzere; bir gün minberde "Ya da varlıklarını eksilte eksilte alıvermesinden emin mi oldular?" ayetini okumuş ve mescitte bulunanlara ayetteki bir kelimenin anlamını sormuştur. Hüzeyl kabilesinden yaşlı birisi kalkmış ve "Bu kelime bizim lehçemizde eksilme anlamına gelir" cevabını vermiştir. Bunun üzerine Ömer, "Arapların şiiirlerinde bu kullanımı biliyorlar mı?" demiş. Yaşlı kişi "Evet" yanıtını vererek eski Arap şiiirinden şu beyiti okumuştur: Yolculuk, demir renderinin ağaç kütüğünü eksilttiği gibi, devenin hörgücünü eksiltti/zayıflattı.

Bu açıklamalar aşağıdaki Kur'an ilimlerinden hangisiyle daha fazla ilgilidir?

- A) Üslubu'l-Kur'an
B) Huruf-u mukattaa
C) Garibu'l-Kur'an
D) İ'rabu'l -Kur'an
E) Nasih-Mensuh

3. Yüce Allah Cebrâil'e, "Bu kitabı/metni Peygamber'e aynen oku" diye emreder; Cebrâil de en ufak bir değişiklik yapmadan Allah'ın kelâmını olduğu gibi/harfîyen Resûlullah'a indirir. Bu da tıpkı hükümdarın elçisine yazılı bir mektup vererek, "Bunu falana oku" diye emretmesi, elçinin de bu mektubun bir harfini bile değiştirmeden o kişiye aynen okuması gibidir.

Cüveynî'nin bu açıklaması ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Vahy-i metlûvün mahiyetini açıklamıştır.
B) Açıklama Kur'an ayetleriyle ilgilidir.
C) Kur'an ayetlerinde hiçbir değişiklik söz konusu değildir.
D) Kur'an kelimullahıdır.
E) Hadisler de vahy-i metlûv olarak kabul edilmelidir.

4. Kur'an Resulullah as'a 23 yıllık süreçte peyderpey indirilmiştir.

Bu durumla ilgili aşağıda verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) Kur'an'ın peyderpey indirilmesi Arap dilinde tencimu'l-Kur'an kavramıyla ifade edilir.
B) Kur'an'ın parça parça indirilmesi ile ilgili Kur'an'da kullanılan kavram tenzil kavramıdır.
C) İnzal kavramı Kur'an'ın bölük bölük indirilmesini ifade eder.
D) Peyderpey indirilmesi Kur'an'ın Peygamber as'ın kalbine yerleştirilmesi ve insanlara dura dura okumasıydı.
E) Müşrikler Kur'an'ın bir defada indirilmesi gerektiğini söyleyerek Peygamber as'ı reddediyorlardı.

5. Resulullah as kendisine indirilen vahyi korumak için öncelikle kendisi ezberliyor sonra da vahyi kâtibî olarak adlandırılan okuryazar sahabeye yazdırıyordu. Daha sonra da gelen ayetleri sahabeye ezberletiyordu.

Rivayetlere göre vahiy kâtiplerinin Kur'an parçalarını üzerine yazdıkları malzemeler arasında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Kürek ve kaburga kemikleri
B) Deri parçaları
C) Hurma lifleri
D) Kitaplar
E) Parşömenler

6. Peygamber (sav) Dönemi'nde Kur'an'ın tamamının yazıldığı ve ezberlenmiş olduğu ancak bir kitap hâline getirilmemiş olduğu kabul edilir.

Kur'an'ın o dönemde bir cilt hâlinde toplanmayışının nedenleri arasında aşağıdakilerden hangisi sayılmaz?

- A) Peygamber as hayatta olduğu için Kur'an'ın toplanmasına ihtiyaç duyulmamıştı.
 B) Bu dönemde vahiy devam ediyordu ve bu nedenle Kur'an'ın bir araya getirilmesi mümkün değildi.
 C) Ayet ve sureler nuzül tarihine göre sıralanmıyordu. Bazen, daha önce inen bir sureye, sonradan inen bazı ayetler ilave ediliyordu.
 D) Vahyin tamamlanmasıyla Peygamber'in vefatı arasındaki süre, Kur'an'ın bir cilt hâlinde toplanmasına yetecek kadar değildi.
 E) Peygamber as zamanında kitap hâline getirmek için yeterli imkân ve malzeme yoktu.

7. Birinci halife Ebu Bekir Dönemi'nde yalancı peygamber Müseyleme'ye karşı 633 yılında yapılan "Yemame Savaşı"nda birçok hafız sahabinin şehit düşmesi diğerleri gibi Ömer'i de kaygılandırmış ve halife makamında olan Ebu Bekir'e durumun önemini anlatarak Kur'an'ın bir araya toplanmasının gerekliliği hususunda onu ikna etmişti. Bunun üzerine Ebu Bekir de vahiy kâtiplerinden Zeyd b. Sabit'i Kur'an'ın toplanması işinde görevlendirmişti.

Aşağıdakilerden hangisi bunun nedenlerinden değildir?

- A) Özel görevlendirilmiş bir vahiy kâtibi olması
 B) Peygamber as'ın yazdırdığı nüshanın onda bulunması
 C) Zekâ ve hafızasıyla ün yapmış olması
 D) Kur'an'ın bütünü ezbere bilmesi
 E) Resulullah as'ın Cebraill'e yaptığı son mukabeledeki son arzada kendisinin de bulunmuş olması

8. Kur'an'ın cem edilmesi süreci ile ilgili aşağıda verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) Getirilen ayetlerin Hz. Peygamber (sav)'in mushafına uygun olması gerekiyordu.
 B) Ayetlerin Kur'an'a kaydedilmesi için iki şahidin olması şarttı.
 C) Ayetleri getirenlerin onları ezbere bilmesi gerekiyordu.
 D) Kur'an'ın cem edilmesi yaklaşık bir yıl kadar sürmüştü ve Kur'an'ın toplandığı bu kitaba Abdullah b. Mes'ud'un teklifiyle Mushaf adı verilmiştir.
 E) Bu mushafta yedi harf korunmuş ve tilaveti nesh edilmiş ayetler mushafa alınmamıştır.

9. Kur'an'ın üçüncü halife Osman Dönemi'nde istinsah edilmesi ile ilgili aşağıdaki bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) Kur'an'ın istinsah edilmesinin ana nedeni ilk mushafta var olan yedi harf ve yorum amaçlı notların Kur'an'dan zannedilmesi nedeniyle çıkan ihtilaflardır.
 B) İstinsahta ilk mushaf esas alınmıştır.
 C) Bu mushaflara özel notlar kaydedilmemiş ve yedi harf alınmamıştır.
 D) Yedi adet çoğaltılan mushaflardan Medine'de bırakılanına İmam Mushaf denir.
 E) Halife Ebubekir Dönemi'nde yazılan ilk mushaf ve farklı mushaflar da korunmuştur.

10. İlk Kur'an nüshaları harekesizdi ve harflerin üzerinde de noktalar bulunmuyordu. O dönemin önemli hattatlarından Ebu'l-Esved ed-Düeli tarafından Kur'an harekelendi ve öğrencileri Nasr bin Asım el-Leysi ve Yahya bin Ya'mer tarafından da harflerin noktaları kondu. Harekelere bugün kullanılan son şekli ise Halil bin Ahmed tarafından verildi.

Bu işlemlerin yapılmasının ana nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İslam toplumunda sanatsal zevkin gelişmesi
 B) Hat sanatında meydana gelen terakki ve ilerleme
 C) Kıraat ilminin gelişmesi
 D) Arap olmayan toplumların Kur'an'ı okuma ve anlamada zorluk yaşamaları ve hatalar yapması
 E) Devletin bu yönde bir zorunluluk getirmesi

11. Kur'an lafzının kökü hakkında İslam âlimleri arasında farklı fikirler ortaya atılmıştır.
- Aşağıdakilerden hangisi bu iddialardan biri değildir?**
- A) Kur'an lafzı âlemi mürtecel bir isimdir.
- B) Kur'an lafzı, aslı hemzeli ve okumak anlamındaki "karae" kökünden türemiş bir isimdir.
- C) Kur'an lafzı, aslı hemzeli ve yaklaştırmak anlamındaki "karae" kökünden türemiş bir isimdir.
- D) Kur'an lafzı, aslı hemzeli ve toplamak anlamındaki "karae" kökünden türemiş bir isimdir.
- E) Kur'an lafzı, hemzesiz "k-r-n" kökünden türemiş ve yaklaştıran ya da karine ve delil olan şey anlamında bir isimdir.

12. Kur'an'ın gönderiliş hedefi ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?
- A) Kur'an tüm insanlığı hidayete erdirmek üzere nazil olmuş evrensel bir ilahi mesajdır.
- B) İnsanlar okuyarak sevap kazanmaları ve ölümlerine okuyarak ruhlarını şad etmeleri için gönderilmiştir.
- C) Hem bu fani dünyada hem de ahirette insanlığı mutluluğa ulaştıracak değerleri bildirmek için nazil olmuştur.
- D) İnsanların hakkında ihtilafa düştükleri konuların hakikatlerini onlara bildirmek amacıyla indirilmiştir.
- E) Daha önceki kitaplarda bildirilmiş olup insanların üstünü örttükleri hakikatlerin gerçeklerini onlara açıklamak için gönderilmiştir.

13. Kur'an'ı Kerim'de yüce kitabımız birçok sıfatla nitelenmiştir. Bu sıfatlar aynı zamanda Kur'an'ın diğer isimleridir.
- Allah'ı hatırlatıp tanıtan, hatırlanması ve unutulmaması gereken esasları bildiren kitap anlamında Kur'an'a verilen isim aşağıdakilerden hangisidir?**
- A) Ez-zikr
- B) El-müheymin
- C) El-mesani
- D) El-hüda
- E) El-besair

14. Kur'an'ı Kerim 114 sureden ve bu sureler de 6236 ayette oluşmuştur. Kur'an'daki en uzun ayet Bakara/282. en son indirilen ayet de çoğunluğa göre Bakara/281. ayettir. Ayetlerin Kur'an içerisindeki tertibi yani sıralaması da tevkifidir/vahye dayalıdır. Kur'an'da 14 yerde geçen bazı ayetler vardır ki bu ayetler okunduğunda vacip olan tilavet secdesi yapılması gerekir.

Bu ayetlere verilen isim aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tilavet B) Tesbih C) Hamdele
D) Secde E) Tekbir

15. Sureler, isimlerini ihtiva ettikleri garip bir kelimedен veya ifade ettikleri manadan alırlar. Bazı surelerin birden fazla isimleri vardır. Mesela Fatiha suresine yirmiden fazla isim verilmiştir. Bazen de iki veya daha çok sureye ortak bir isim verilmiştir.

Sureler ve isimleri ile ilgili aşağıda verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) Maide – sofa
B) Enfal – savaş ganimetleri
C) Rad – gök gürültüsü
D) Neml – karınca
E) Ahzab – azap, ceza

16. Sureler, isimlerini ihtiva ettikleri garip bir kelimedен veya ifade ettikleri manadan alırlar. Bazı surelerin birden fazla isimleri vardır. Mesela Fatiha suresine yirmiden fazla isim verilmiştir. Bazen de iki veya daha çok sureye ortak bir isim verilmiştir.

Sureler ve isimleri ile ilgili aşağıda verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) Fatır – Yaratan
B) Casiye – diz çökmek
C) Zariyat – koşan atlar
D) Zuhruf – süs, mücevher
E) Ğaşiye – örten, bürüyen

17. Kur'an'ın indirildiği ortamın anlaşılması, mesajının kavranması ve değiştirmeyi amaçladığı yaşam tarzının ve ikame etmeyi hedeflediği ilke ve değerlerin anlaşılması açısından önemlidir.

Tevhid inancını merkeze koyan Kur'an vahyinin Hicaz Bölgesi'nde düzeltmeyi hedeflediği dini inançlarla ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Arabistan yarım adasında en yaygın inanç putperestliktir.
 B) Arabistan'ın kuzey ve güney bölgelerinde Hristiyanlığı benimseyen kavimler vardı.
 C) Putperestliği benimseyen topluluklar Allah inancını benimsemiyorlardı.
 D) Putlar Allah ile insanlar arasında birer aracı olarak görülüp Allah'a yaklaştıran veya Allah katında şefaathçi olan güçler olarak görülürdü.
 E) Özellikle hac mevsiminde yapılan panayırılar vesilesiyle putlar aynı zamanda ticari birer kaynak olarak da görülüyordu.

18. Allah kelamı olan Kur'an'ı Kerim'de herhangi bir çelişkinin olması söz konusu olamaz. Nitekim Yüce rabbimiz; "Onlar hâlâ Kur'an'ı iyice düşünmüyorlar mı? Eğer o, Allah'tan başkasının katından olsaydı, kuşkusuz içinde birçok aykırılıklar bulacaklardı." (Nisa: 4/82) buyurmuştur. Bununla birlikte, Kur'an'ın çeşitli özelliklerine vakıf olmayan ve yeterli alt yapısı bulunmayanlar onun bazı ayetleri arasında ihtilaf olduğunu zannedebilir. Böyle bir yanılgıya düşmüş kimseye cevap verilmesi ve vehminin giderilmesi gerekir.

Bu tür izahları yaparak vehimleri ortadan kaldırmaya çalışan Kur'an ilmi hangisidir?

- A) Müşkilü'l-Kur'an
 B) Mübhematu'l-Kur'an
 C) Garibu'l-Kur'an
 D) Mecazu'l-Kur'an
 E) Muhkem ve Müteşabih

19. Kur'an kelimelerinin eda keyfiyetlerini ve ihtilaflarını nakledenlerine isnat ederek bilmek şeklinde tarif edilen Kıraât ilminin konusu, telaffuzlarındaki ihtilaf ve edâlarındaki keyfiyet bakımından Kur'an'ın kelimeleridir. Kıraat âlimlerince sahih kabul edilmiş on kıraat bulunur ki bunlar "Kıraat- aşera" olarak adlandırılırlar.

Bunlar içerisinde Müslümanlar arasında en yaygın olan ve ülkemizde de benimsenen kıraat imamı ve ravisi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Nâfi kıraatinin – Verş rivayeti
 B) İbn Kesîr kıraatinin – Kunbul rivayeti
 C) Ebû Amr kıraatinin – Dürî rivayeti
 D) Âsım bin Behdele kıraatinin – Hafs rivayeti
 E) Kisâî kıraatinin - Leys

20. Kıraat âlimlerine göre Kur'an çeşitli şekilde okunabilmektedir:

- I. Her bir harfin hakkını tam vermek, medlerini yeterince uzatmak, hareketleri birbirinden ayırmak, şeddeleri tam yapmak ve gunnelerin hakkını vermek gibi tecvid kurallarını yerine getirmede, okuyuş hassasiyetinin en son imkânını kullanarak Kur'an'ı okuma tarzıdır.
 II. Kur'an'ı, acele etmeden, dura dura, anlaya anlaya okumaktır. Bu okuyuş tarzı, tefekkür ve istinbat içindir.
 III. Kur'an'ı, tecvid kaidelerine uyarak hızlı bir şekilde okumaya denir. Bu tür okuyuşta medler asgari hadde iner.
 IV. Bu okuyuşta orta bir yol izlenir. Tutulacak yerler normal olarak tutulur.

Yukarıda anlatılan okuma şekilleri sırasıyla aşağıdakilerden hangisidir?

	I	II	III	IV
A)	Tertil	Tahkik	Tedvir	Hadr
B)	Tahkik	Hadr	Tertil	Tedvir
C)	Tedvir	Tertil	Hadr	Tahkik
D)	Hadr	Tedvir	Tertil	Tahkik
E)	Tahkik	Tertil	Hadr	Tedvir

21. حُصْنٌ مِّنْ تَجْوِيدٍ کodlaması Tecvid ilminde aşağıdakilerden hangisiyle ilgilidir?

- A) İzhar harflerini
 B) Kalın okunan harfleri
 C) İhfa harflerini
 D) İnce okunan harfleri
 E) Kalkale harflerini

22. Kur'an'da birçok kıssa yer alır. Bunlardan biri de Hz. İsa'ya ait kıssadır. Kur'an'da Hz. İsa'nın;

- I. Babasız olarak dünyaya geldiği,
 II. Kavmine ibadetleri emrettiği,
 III. Kıyamete yakın dünyaya döneceği,
 IV. İsrailoğulları'na peygamber olarak gönderildiği,
 V. Ruhulkudüs'le desteklendiği

hususlarından hangisi yer almaz?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

ÇÖZÜMLER

1. Abdullah b. Mes'ud ile ilgili I ve III' de verilenler doğrudur. Kur'an ceminde komisyon başkanı olan sahâbî Zeyd b. Sabit'tir. Tevbe suresinin son iki ayet ile Ahzab 23. ayetin mushafa ilavesinde şahitlik eden sahabe Huzame b. Samit el-Ensari'dir.

Yanıt C

2. Verilen açıklama Garibu'l-Kur'an ilmiyle ilgilidir. Sözlükte, "bir şeyin sınırı", "bilinmeyen" ve "su kırbaşı" gibi manalara gelen g-r-b aslından türemiş bulunan garîb; "vatanından uzak kimse", "kapalı söz" ve "yabancı adam" vb. manalarda kullanılır. Terim olarak Garîbu'l-Kur'ân, "Manası kapalı bulunan, okuyucunun anlama sınırı dışında yer alan ve yabancı gördüğü Kur'ân kelimeleri" şeklinde tanımlanabilir.

Yanıt C

3. Cüveyni vahyi sınıflandırırken metlûv ve gayr-ı metlûv olarak ikiye ayırmıştır. Vahy-i metlûv okunan yani tilâvet edilen vahiy olup o da Kur'an-ı Kerim'dir. Hadis de vahiydir. Ancak o vahy-i gayr-ı metlûv statüsündedir. Verilen açıklamada Cüveyni vahy-i metlûvün mahiyetini açıklamıştır.

Yanıt E

4. Kur'an'ın -Hz. Peygamber'e- toplu olarak bir defada değil, peyderpey, parça parça indirilmesi Kur'an'da "tenzil" kavramı ile de ifade edilmektedir. Kur'an'ın böyle parça parça indirilmesi Arap dilinde "Tencîmu'l-Kur'an" terimiyle ifade edilmektedir. Bu durum Kur'an'da şöyle ifade edilir. "İnkâr edenler: Kur'an ona bir defada topluca indirilmeli değil miydi? dediler. Biz onu senin kalbine iyice yerleştirmek için böyle yaptık (parça parça indirdik) ve onu tane tane (ayırarak) okuduk." (Furkan 25/32) "Biz onu, Kur'an olarak, insanlara dura dura okuyasın diye (ayet ayet, sure sure) ayırdık ve onu peyderpey indirdik." (İsra 17/106). İnzal kavramı ise Kur'an'ın tümünün indirilişinin, yani indirilen bütün parçaların toplamının Allah Teâlâ'ya ait olduğunu göstermektedir.

Cevap C

5. Vahiy kâtipleri gelen ayetleri, çeşitli malzemeler üzerine yazmışlardır. Bunların en bilinenleri; develerin kürek ve kaburga kemikleri (azm), tabaklanmış deri parçaları (edim), yaprak taşlar (lihaf), hurma dallarının uygun yerleri (asib), seramik parçaları (hazef), tahta (kateb), parşömen (rakk) ve papirüslerdir. Bunlar arasında özel işlenmiş hayvan derisi ise hem dayanıklılık hem de o günler için elde edilmesi en kolay malzeme olması bakımından, özellikle hicretten sonra daha fazla kullanılmaya başlanmıştır.

Cevap D

6. Kur'an'ın kitap hâline getirilememesinin sebepleri arasında A, B, C ve D seçeneklerindeki nedenler sayılırken imkân ve yazı malzemesinin yetersizliği sayılmaz.

Cevap E

7. Zeyd'in Kur'an'ı toplama işiyle görevlendirilmiş olmasının nedenleri olarak şunlar sunulmaktadır: Özel görevlendirilmiş bir vahiy kâtibi olması, zekâ ve hafızasıyla ün yapmış olması, Kur'an'ın bütünü ezbere bilmesi, Resulullah as'ın Cebraill'e yaptığı son mukabeledeki son arzuda kendisinin de bulunmuş olması ve hakkında hiçbir şaibenin olmaması.

Cevap B

8. Rivayetlere göre Peygamber as zamanında Kur'an bir kitap hâlinde toplanmadığı için Peygamber mushafına uygun olması gibi bir zorunluluk da söz konusu olamazdı.

Cevap A

9. Kur'an istinsah edildikten sonra, bu nüshalara uymayan farklı nüshaların tashih edilmesi, eğer tashih edilemiyorsa mürekkeplerinin silinmesi suretiyle imha edilmesine karar verildi. İlk nüsha ise Medine valisi Mervan bin Hakem tarafından ihtilaflara neden olmaması için imha edilmiştir.

Cevap E

10. Üçüncü halife Osman zamanında çoğaltılan Mushaflar, harekesiz ve noktasız bir şekilde yazılmıştı. Sahabe, Peygamber as'dan duyduğu için noktasız ve harekesiz Kur'an'ı hatasız okuyorlardı. Fetihler sonucunda İslam toplumunun çoğunluğunu oluşturan ve Arap olmayan milletler, harekesiz ve noktasız Kur'an nüshalarını doğru okuma ve anlama konusunda sıkıntılar yaşıyorlardı. Bu nedenle Kur'an'ın harekelenmesi ve noktaların konulmasına ihtiyaç doğdu. Soruda anlatılan sürecin yaşanmasının ana nedeni budur.

Cevap D

11. "Kur'an" lafzının kökü hakkında İslam âlimleri arasında ortaya atılan görüşler şunlardır:

a. "Kur'an kelimesinin hemzesiz ve türemiş olduğunu savunanlar: Bu görüşe göre Kur'an lafzı "k, r, n" kök harflerinden türemiş karine, işaret, delil veya yakınlaştıran anlamında bir kavramdır.

b. "Kur'an" kelimesinin hemzeli ve türemiş olduğunu savunanlar: Kur'an lafzının, karae'den türemiş bir kelime olduğunu savunan bu görüş içerisinde Karaenin toplamak manasına dayandığını iddia edenler olmuşsa da çoğunluğa göre "Kur'an" lafzı, "okumak" anlamına gelen karae'den türemiş, okunan şey anlamında bir kelimedir.

c. Şafii ve taraftarlarına göre "Kur'an lafzı alem-i mürtecel bir isimdir. Arap dilinde alem-i mürtecel, ilk anda bir şeye isim olarak konmuş, bundan sonra da başka hiç bir şeyde kullanılmayan özel isimdir.

Cevap C

12. Kur'an'ın indiriliş gayesini birçok ayetinde Kur'an kendisi açıklamıştır. Şu hadisler bunu öz olarak ifade etmektedir: "Allah'ın kitâbına sımsıkı sarılız. Onda, sizden öncekilerin ve sizden sonrakilerin haberleri vardır. Aranızdaki meselelerin çözümü ondadır. O, oyun-eğlence değil, doğru ile yanlış birbirinden ayırandır. Onu büyülenerek terk edene Allah öldürücü darbe vurur. Onun dışında hidayet arayana Allah saptırır. O, Allah'ın hiç kopmayan sağlam ipidir; hikmetle dolu zikir ve dosdoğru yoldur. O, (kendisiyle amel edildiği sürece) arzu ve isteklerin doğrudan sapmadığı, lisanların yanılmadığı, âlimlerin doyamadığı, çok okunmakla yıpranıp eskimeyen, incelikleri ve nükteleri tükenmeyen bir kitaptır... Onu esas alarak konuşan doğru konuşmuş, onunla, amel eden sevap kazanmış, tartışma yapan başarılı olmuş, karar veren doğru karar vermiş ve ona davet eden doğru yolu göstermiş olur..." "Kur'an, bir ucu Allah'ın, diğer ucu da sizin elinizde olan bir ip gibidir. Ona (sıkıca) sarılız. İşte o zaman (doğrudan) sapmaz ve helak olmazsınız."

Cevap B

13. Hatırlamak anmak anlamına gelen zikir kelimesi Kur'an'ın isimlerinden biridir ve Allah'ı hatırlatıp tanıtan, hatırlanması ve unutulmaması gereken esasları bildiren kitap anlamında Kur'an'a verilen bir isimdir.

Cevap A

14. Secde sözlükte, aşırı saygı göstermek, tevazuyla eğilmek ve alını yere koymak manalarına gelmektedir. Okunması veya dinlenmesi hâlinde secde edilmesi gereken ayetlere secde ayeti, bu sebeple yapılan secdeye de tilâvet secdesi denir. Tilâvet secdesi yapmak vaciptir ve Kur'an'da 14 yerde geçer: Araf 206, Rad 15, Nahl 49, İsrâ 107, Meryem 58, Hac 18, Furkan 60, Neml 25, Secde 15, Sad 24, Fussilet 37, Necm 62, İnşikak 21, Alak 19

Cevap D

15. Ahzab, "hizb" in çoğuludur. Hizb, grup, parti, bölük, topluluk gibi anlamlara gelir. Kur'an'ın dörtte birine ve her gün okunması alışkanlık hâline gelen dua demetine de hizip denir. Müslümanlara karşı savaşmak üzere toplanıp, Medine'yi kuşatmaya gelen ve Hendek (diğer adıyla Ahzab) Savaşı'na sebep olan düşman kuvvetlerine "ahzab" denilmiştir; surenin bir bölümünde bu savaştan bahsedildiği için de sureye "Ahzâb suresi" adı verilmiştir.

Cevap E

16. Zâriyat kelimesi "toprağı tozu etrafa savuran rüzgârlar" anlamına gelmektedir.

Cevap C

17. İslam'dan önce Arapların büyük çoğunluğu daha çok putperestlik inancına sahiptir. Putperestlik inancı her şeyden önce yaratıcı ve yüce bir Allah'a inanmakla beraber Allah'ın altında Allah ile kendi aralarında aracılık edecek, Allah Teâlâ indinde yüce bir konuma sahip olduklarına inandıkları araçlara da kulluk etmeleri temeline dayanmaktadır. Bu araçlara kulluk etmelerinin tek nedeni sahip oldukları uzak Allah inancıdır.

Cevap C

18. Kur'an'ı Kerim ayetleri arasında ilk bakışta ihtilaf ve çelişki gibi görünen durumları inceleyen ilme müşkilü'l-Kur'an denir.

Cevap A

19. Bugün ülkemizde de olduğu gibi Müslümanların ekseriyeti Kur'an'ı, Âsım kıraatinin Hafs rivayetine göre okumaktadırlar.

Cevap D

20. Kıraât âlimlerine göre Kur'an üç şekilde okunabilmektedir:

1. Tahkik: Kıraât ilminde tahkik, her bir harfin hakkını tam vermek, medlerini yeterince uzatmak, hareketleri birbirinden ayırmak, şeddeleri tam yapmak ve gunnelerin hakkını vermek gibi tecvid kurallarını yerine getirmede, okuyuş hassasiyetinin en son imkânını kullanarak Kur'an'ı okuma tarzıdır.

2. Buna yakın bir de "tertil" tarzı vardır ki Kur'an'ı, acele etmeden, dura dura, anlaya anlaya okumaya denir. Bu okuyuş tarzı, tahkikten biraz daha hızlıdır. Tahkik, ta'lim ve temrin, tertil ise tefekkür ve istinbat içindir.

3. Hadr: Kıraât ilminde hadr, Kur'an'ı, tecvid kaidelerine uyarak hızlı bir şekilde okumaya denir. Bu tür okuyuşta medler asgari hadde iner.

4. Tedvir: Tahkik ile hadr arasında bir okuyuş tarzıdır. Bu okuyuşta orta bir yol izlenir. Tutulacak yerler normal olarak tutulur.

Cevap E

21. Arapçada 28 harf vardır. Kur'an derslerinde öncelikle bu harfler öğretilir. حُصْنٌ مِّنْ حُرُوفٍ harfleri tecvitte 7 kalın harfin kodlanmış hâlidir. Derste kalın harfler gösterilmektedir.

Cevap B

22. Kıssa Kur'an'da yer alan ibret verici hikâyelerdir. Kur'an'da Hz. İsa'ya dair birçok husus anlatılır. Babasız olarak dünyaya geldiği, kavmine zekâtı ve namazı emrettiği, İsrailoğulları'na peygamber olarak gönderildiği, Ruhulkudüs'le desteklediği birçok mucize gösterdiği hususları Kur'an'da yer alan hususlardandır. Kıyamet yaklaşınca dünyaya döneceği olayı Kur'an'da yer almaz. Bazı hadislerde bu husus kıyamet alameti olarak zikredilmiştir.

Cevap C